

Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu-UMREK

“ Bir süredir sektör içerisinde üzerinde görüşler paylaşılan ve ardından kanunlaşan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu-UMREK, ortaya çıkış amacıyla sektörü pozitif etkileyecek bir uygulama olarak göze çarpıyor. Ancak buna rağmen sektör bileşenlerinin kafasında bazı soru işaretlerinin oluşmasına da engel olunamadı. Bu kapsamda Madencilik Türkiye dergisi olarak konuyu araştırarak ve T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile görüşerek aşağıdaki değerlendirmeyi oluşturduk. ”

Madencilik hem riskli hem de ilk yatırım maliyeti yüksek bir sektördür. Bu nedenle madencilik sektörüne yatırım çekmek gitgide zor bir hal almaktadır. Madencilik sektöründe şartlar bu iken, yer altı kaynaklarımızın değerlendirilmesi anlamında maden rezervlerinin güvenilir ve bilimsel yöntemlere uygun şekilde ortaya çıkarılıp, işletilmesi ve ekonomimize kazandırılması ülkemiz için önem arz etmektedir.

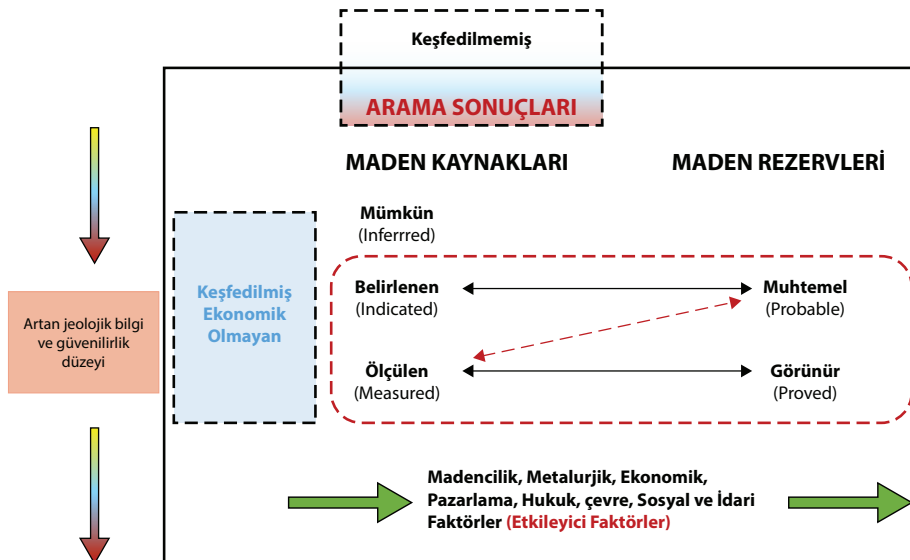
Bunun yapılabilmesi için de tüm gelişmiş ülkelerdeki madencilik standartlarını takip etmek ve bu standartlara uygun olarak verinin üretilmesi, üretilen verinin de raporlanması, saklanması ve gerektiği zaman yatırımcı tarafından kullanılması gerekmektedir. Madencilik açısından gelişmiş tüm dünya ülkelerinde bu standartlar bağımsız bir komisyon veya komite aracılığı ile yürütülmektedir.

Aşağıdaki şekildeki dünya haritasında gösterildiği üzere, Avustralya'da JORC CODE (Joint Ore Reserve Committee), Kanada'da NI43-101 (CIM), Şili'de (Comision Minera), Avrupa

Birliği ülkelerinde PERC (Pan European Reporting Committee), Rusya'da NAEN, Güney Afrika'da SAMREC (South African Mineral Committee), Moğolistan'da MPIGM (The Mongolian Professional Institute of Geosciences and Mining), Amerika Birleşik Devletleri'nde SME (The Society for Mining, Metallurgy and Exploration), Breziya'da CBRR (Brazilian Commission For Resources&Reserves) ve Kazakistan'da KAZRCA (Kazakhstan Association of Public Reporting on Resources and Reserves) bu komitelere ve komisyonlara en iyi örneklerdir.

CRIRSCO, yukarıdaki ülkelerin raporlama kodlarını baz alarak, ulusal raporlama kodları ve standartları ile hali hazırda geniş biçimde kabul edilmiş olan Arama Sonuçlarının, Maden Kaynaklarının ve Maden Rezervlerinin kamuya paylaşılması için etkili, iyi denenmiş doğru uygulamanın yayılması ve desteklenmesine yardımcı olmak amacıyla uluslararası bir Raporlama Formatı geliştirmiştir. CRIRSCO (Committee For Mineral Reserves International Reporting Standards), Uluslararası Maden Rezervleri Raporlama Standartları Komitesidir.

Arama Sonuçları ile Maden Kaynakları ve Maden Rezervleri Arasındaki İlişki

Üyelerinin amaçları, hedefleri ve stratejileriyle uyumlu olarak CRIRSCO, Ulusal Raporlama Komisyonlarına uluslararası bir düzenleme-deki raporlanmış standartlarının tutarlılığını kontrol edebilmelerini ve uluslararası raporlamanın en iyi uygulamasının geliştirilmesine katkıda bulunmalarını sağlamak için uluslararası bir platform sağlamıştır.

CRIRSCO, meslek kuruluşları, maden ve arama şirketleri, finans kurumları, muhasebeciler, düzenleyiciler ve hissedarlar dâhil olmak üzere uluslararası maden sektörüne

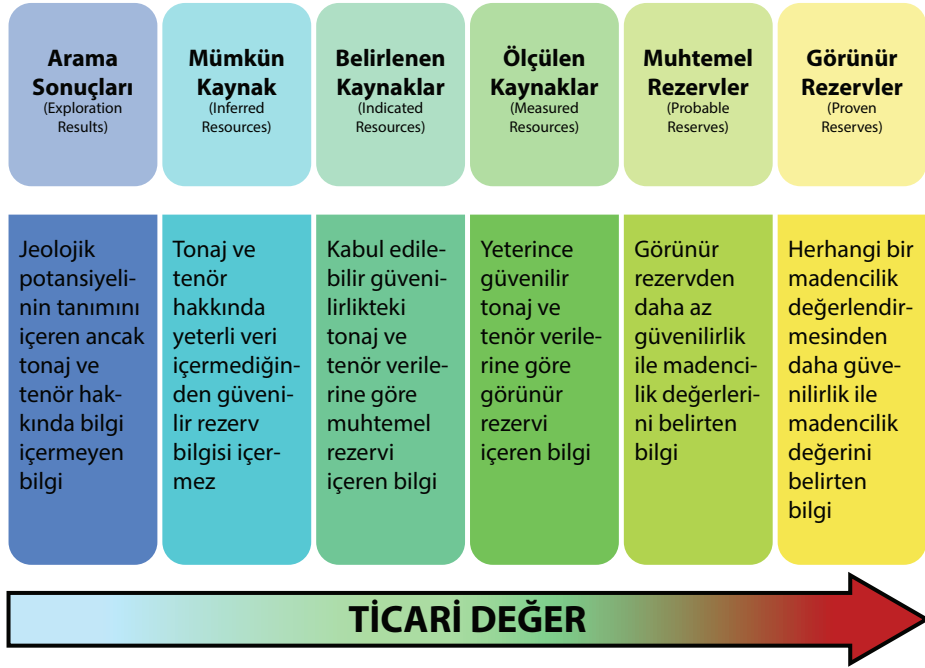
hizmet vermekte olup, ulusal seviyede düzenleme ve disiplin gözetimi sağlayan, yasal yetkisi olmayan uluslararası bir danışma organı niteliği taşıır. (www.criresco.com)

Ülkemizde de Ulusal Raporlama ve Standartları doğrultusunda ilk adımlar 24 Nisan 2012'de atılmıştır. CRIRSCO ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü arasında niyet protokolü imzalanmış, CRIRSCO kodlarına uygun ve ülkemize has standartların oluşturulması için gerekli olan komisyonun kurulması için gerekli araştırmalara başlanılmış olup, 7 Eylül 2016 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan 6745 Sayılı Kanun olan "Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 38. Maddesi ile 3213 sayılı Maden Kanununa eklenen Ek-14 üncü maddesinde kısa adı UMREK olan Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonunun kuruluş ve işleyişine dair hususlar düzenlenmiştir.

Kısa adı "UMREK" olan *Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu*'nun ortaya çıkışı sektörün duyduğu ihtiyaçlar doğrultusunda, yatırımcıların risklerini giderecek düzenlemeler yapılması amacıyla ortaya çıkmıştır. UMREK ile oluşturacak komisyon ve komisyonun belirleyeceği sondaj, analiz, test gibi madencilik faaliyetlerine ait raporların uluslararası standartlarının ulusal standartlar haline getirilmesi sonucu raporların açık, şeffaf ve güvenilir olması hedeflenmektedir.

Dünya üzerinde faaliyet gösteren bu tür komisyonların bünyesinde maden ve jeoloji ile ilgili kurumların yanı sıra aynı zamanda banka, borsa ve finans kurumları da bulunmaktadır. UMREK bünyesinde de diğer ülkelerde olduğu gibi banka, SPK, borsa, finans ve STK'ların temsilcileri de olacak ve ekonomik konularda standartların sağlanmasına katkılarını sunmaya çalışacaklardır.

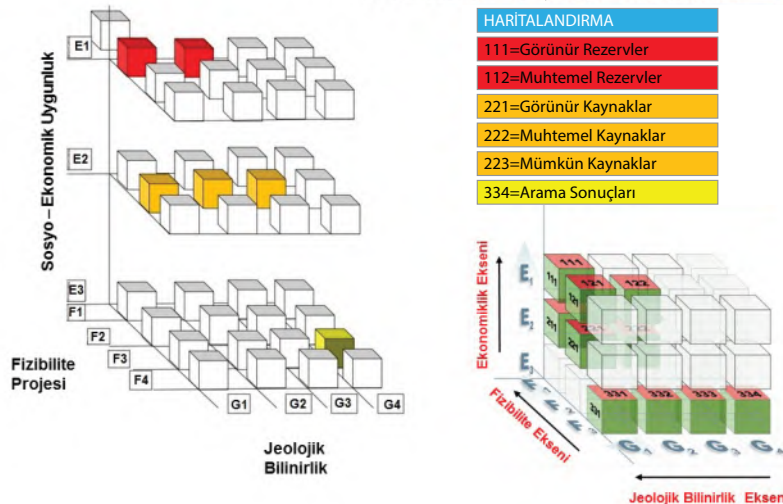
Kaynak ve Rezerv Raporlama ve Sınıflama Kavramları

Ülkemizde, bu tür raporlamalar yurtdışından sertifika almış kişiler tarafınca yapılmaktadır. Kendi mühendislerimiz ise bu yetkinliğe sahip olmak adına yurtdışında eğitim görmektedir ancak bu süreçten sonra raporlama ve imzalama yetkisine sahip olmaktadır. Kurulacak bu sistem ile oluşturulacak ulusal standartlar doğrultusunda kendi mühendislerimize eğitimler verilecek ve yerli sistemimize göre yetişmeleri sağlanmaya çalışılacaktır. Bu şekilde ulusal işgücü potansiyelimizin etkin şekilde değerlendirilmesine ve yatırımcılar açısından daha güvenilir ve daha az maliyetli uzmanlık hizmetlerinin piyasadan temin edilmesi katkı sunulacaktır. ▶

CRIRSCO-UN Kaynak ve Rezerv Sınıflama ve Kodlaması

Kodlama E F G sırasıyla verilmektedir.

UMREK'in kendi mühendislerimize vereceği eğitimler ve sertifikalar ile mühendislerimizin uzmanlaşması yeni yatırımları daha da kolaylaştıracaktır ve ülkemiz yatırımcılar için daha güvenilir ve şeffaf hale gelecektir. Aynı zamanda eğitim görevi dışında, yetkin kişi statüsü kazanan uzman mühendislerimizin faaliyetlerinin kontrolü yine UMREK tarafından sağlanacaktır. Yani yetkin kişiler bu statüyü aldıktan sonra denetime tabi tutulacaklar ve bu şekilde kendilerini geliştirmelerini sağlayacak mekanizmaların içinde bulunmaları sağlanacaktır. Buradaki amaç, mühendislik diploması sahibi insanlarımızı engel teşkil etmek değil, aksine mühendislik faaliyetlerini devam ettiren, belirli konularda uzmanlaşmalarını sağlanmasıdır. Sadece bu değil, aynı zamanda uluslararası geçerliliği olan sertifikalar ile dünyanın dört bir yanındaki projelere imza atabileceklerdir.

Yani UMREK'in getireceği düzenlemeler ile sektördeki güven artacak, yatırım ortamı iyileşecek ve yeni yatırımlara uygun ortam hazırlanmış olacaktır. Hiçbir sektörde yatırım riski tamamen ortadan kaldırılamaz. Fakat madencilik sektöründeki riskleri en aza indirebilmek ve projelerin daha rahat finansman kaynakları bulmaları için UMREK kurulmuş ve bu amaç doğrultusunda hizmetlerini sürdürmeyi amaçlamaktadır. Bu şekilde sektörümüzde oluşturulacak projelerin kredilendirilebilmesi ya da finansman kaynakları bulabilmesi için ihtiyaç duyulan şey ise standartlara dayalı, güvenilir, açık ve şeffaf verilere dayalı faaliyetlerin olmasıdır. Bu gerekliliğin de UMREK eliyle ülkemize kazandırılması hedeflenmektedir.

Özetle UMREK ile;

- Sektörümüzde ihtiyaç duyulan güvenilirlik ve bilimsel standartlarda çalışma ortamı sağlanacaktır.
- Sektörümüze, tüm dünya ile aynı dili konuşan bir yapı ve gelişmiş standartlar getirilecektir.
- Bu şekilde güvenilir, şeffaf ve açık bilgiye erişim daha rahat olacaktır.
- Hem ülkemizde madencilik sektörüne yatırım çekilmesi sağlanacak, hem de güvenilir raporlamada maliyetler düşecektir.
- Ülkemizde uzman mühendis sayısı artacak ve alanlarındaki uzmanlıkları tüm gelişmiş ülkeler tarafından tanınması sağlanacaktır.
- Kendi sertifikalı mühendislerimiz başka ülkelerde de faaliyetler gösterebilecek ve böylece mühendislerimize gerek yurt içerisinde gerek yurt dışında istihdam açısından yeni fırsatlar oluşturulacaktır.

Bunu da ülkemiz içerisinde oluşturacağımız yerli, milli komisyonumuzun başarması hedeflenmektedir. Bu şekilde yeni yatırımcılar korkusuzca güvenilir kaynaklara başvurarak yatırım yapacak, hem de yeni istihdam ve işkollarının oluşması sağlanacaktır.

Madencilik Türkiye olarak yaptığımız araştırma ve görüşmelerin ışığında, bu sistem amacına uygun olarak geliştirilir ve uygulanırsa Türk Madencilik Sektörü'nün bir basamak daha yukarı taşınacağına, mühendislerimizin uluslararası arenada daha fazla söz sahibi olabileceğine inanıyoruz. ●

www.umrek.com.tr